

Emmentaler vegn vendi en blers pajais era senza ch'il chaschiel deriva da la Svizra. Cunvegna sco quella cun la Russia duain impedir quai en l'avegnir.

KEYSTONE

«Emmentaler» sto esser svizzer

Cunvegna tranter la Svizra e la Russia

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **En Russia dastgan ins vender Gruyère u Emmentaler mo pli sch'il chaschiel deriva propi da la Svizra. E «Russkaya vodka» brischà en Polonia na duain ins en l'avegnir betg pli pudair cumprar en Svizra.** L'emna passada han represchentants da la Russia e da la Svizra sutscrit ina cunvegna che reconuscha viceversa las denominaziuns d'origin. Mintgamai tschient denominaziuns vegnan enumeradas en ils dus antipendis da la cunvegna. Da vart svizra èn quai nums da chaschiel e tschigulatta, ma er ils Basler Läckerlis u la pulpa grischuna. Sin l'antipendi russ figureschan per exempel Russkaya vodka u Russkaya ikra, pia caviar russ.

Suenter che la cunvegna è en vigur èsi scumandà da vender tar nus caviar che deriva da la Turchia sco caviar russ. Ed en Russia na duain ins betg pli dastgar vender tschigulatta svizra fabricada en auters pajais. Ma pertge fan ins questa cunvegna tranter la pitschna Svizra e la gronda Russia lontana?

Swiss cheese è chaschiel mellen

En ils Stadis Unids existia il problem ch'ins vendia «swiss cheese» ed ils consumers na cumbineschian questa denominaziun gnanca pli cun la Svizra. «Swiss cheese» saja per il consumant american simplamain mo chaschiel mellen, explitgescha *Mathias Schaeli* da l'institut per proprietad spiertala. La Svizra haja tut interess che «brandings» da quest gener na sa derasian betg anc dapli.

En sasez less la Svizra cuntanscher ina cunvegna bilaterala tar la WTO. Ma damai che mo 103 dals pli che 150 pajais da la WTO sajan interessads fetschia la Svizra uss l'entschatta cun la Russia. Il model da questa cunvegna possian ins pli tard duvrar anc per auters pajais. Ina cunvegna cun l'UE saja er en lavur, di Schaeli.

La crusch è protegida meglier en Russia

La cunvegna cun la Russia protegia er ils nums dals chantuns svizzers e viceversa pli che 80 nums da regiuns russas. Quai giaja pli lunsch che auters standards internaziunals, scriva l'institut

per proprietad spiertala en ina communicaziun. Era la vopna e la crusch svizra vegnian protegidas. Il medem vala da vart russa.

En Svizra sto il parlament anc confermar la cunvegna, uschia ch'ella va pir l'onn proxim en vigur. Lura dastga la crusch svizra vegnir duvrada en Russia mo pli per products svizzers. Uschè severa n'è la Svizra gnanca en l'agen pajais cun la protecciun da sia crusch.

Aria grischuna basta per pulpa

E co èsi cun la pulpa grischuna? Sto lezza esser fatga cun charn grischuna per exportar ella en l'avegnir en Russia? U basti vinavant sche charn da l'America dal sid vegn setgentada cun aria grischuna? Pulpa grischuna saja in product da la gruppa IGP, tge che munta «Indication géographique protégée». Quests products na sajan betg suttaress a criteris uschè severs sco products da la gruppa AOC – «Appellation d'origine contrôlée». Ed i saja cler che la pulpa grischuna na stoppia en Russia betg ademplir criteris pli severs ch'en il Grischun sez, explitgescha *Mathias Schaeli*.